

Japonsko 2006

Březen 2007

Místo děje: *Japonsko*

Časové období:

1. 3. 2007 – 31. 3. 2007

Zapsal: *Strašlivý Uragán*

Osoby a obsazení: *autor*

Úvod

Následují zážitky ze studijně vědeckého pobytu v Japonsku, jsou sice psané k jednotlivým dnům, ale nemělo by jít o klasický deníček. Zde jsou zápisy z března roku 2007.

Čtvrtek 1. března

Včera se mne Hiraishi ptal, jestli jsem na něco alergický, protože spousta lidí v Japonsku je, včetně jeho. Proto tedy nosí tolik lidí neustále na obličej masky, dneska jsem koukal, že ji má i Saiko, který ji doteď pokud vím nenosil, tak je asi alergický na něco jarního.

Kromě toho už na začátku týdne Hiraishi usoudil, že to kolo, které si tu můžu půjčit od JAISTu je nepoužitelné, což je teda fakt, fotku vám ještě dlužím. Slitoval se tedy nade mnou a dneska mi z Kanazawy přivezl vlastní, které je nepoměrně lepší, i když už je taky prý tak dvanáct let staré. Prý si je koupil kdysi, když bydlel tady v JAISTu, což prý bylo ještě před deseti lety, ale od té doby, co bydlí v Kanazawě, tedy ve městě, už na něm nejezdí. Je fakt, že horské kolo se na popojíždění po Kanazawě a okolí moc nehodí, protože je to pěkná placka. Jenom si k němu musím koupit v nějakém stojenovém obchodě zámeček, už se těším, až si na něm vyjedu, teď je pár dní hezky, ale v sobotu se to asi trochu zkazí, no uvidíme. Došla bych se jel podívat do ishikawského zoo, které je kousek od Tatsunokuchi, když už je březen, tak by ta zvířátka mohla být trochu aktivní.

Sobota 3. března

Dneska je fakt teplo a zítra má být ještě větší, akorát dnes bylo celý den zataženo, i když nepršelo. Tak jsem se odpoledne vydal projet na kole do Tsurugi. Nejprve si tam ve stojenovém obchodě koupím řetěz a pak popojedu ještě za Tsurugi, kde se nějakou chvíli procházím po rýžovém poli ve snaze vyfotit si vrány, kterých je tu hrozně moc, celou zimu je jich tu hodně, ale teď mi připadá, že se navíc houfují, jenže je tma a ty vrány chvíli nepostojí, tak nevím, co z toho bude. Kromě toho se tu houfují ještě nějakí malí ptáčci, velcí asi jako vrabci, na drátech okolo jsou jich mraky, nejvíc je jich ale na jednom keři, který však má bohužel stejnou barvu jako oni, a tak na něm nejsou moc vidět, ale na ty bych stejně neměl dost dlouhý objektiv. Zato slyšet jsou dost. Taky jsem si všiml, že v Tsurugi už začalo kvést pár stromů, asi to budou místní slívy nebo meruňky, není úplně jasné, čemu je to podobnější, ale říká se tomu *ume*. Doufám, že toho brzy bude víc, to bude za týden čas podívat se do Kenrokuenu, kde je myslím těchle *ume* taky dost.

Cestou zpátky se ještě stavím v krámu, když vylezu, spadne pár kapek, ale naštěstí to není nijak vážné, jenom jsem zjistil, že vozit si suši na kole není úplně ideální, poněvadž si ho pak musím znova sestavit.

Možná si myslíte, že moc v Čechách slyšíte ve zprávách o našich borcích v NHL, ale věřte tomu, není to nic proti tomu, kolik jsem si toho tady ve zprávách vyslechl o nadhazovači Daisuke Matsuzakovi, který odjel na svou první sezónu v *Červených ponožkách*, což je nějaký klub MLB. Už než tam odjel, promítali pravidelně záběry a rozhovory s ním, jak trénuje, jak se chce snažit být tam co

nejlepší, účastní se tréninkového tábora na Okinawě se svým bývalým japonským klubem, podepisuje se tam dětem. Jak se chystá k odletu, jak nastupuje do letadla. Pak následovalo, jak trénuje v Americe, jak se tam účastní dobročinného golfového turnaje a jak by chtěl podobný dobročinnou turnaj jednou uspořádat i zde doma v Japonsku. A pak zase trénuje, mezitím se vyptávají redaktoři i jeho nových spoluhráčů na to, co si o Matsuzakovi myslí, pochopitelně jen to nejlepší, i to, co si o něm myslí zase jiný japonský baseballový hráč, který už je v MLB nějaký ten pátek. A dnes konečně absolvoval svůj první zápas, i když ještě předsezónní, ani nevím, jak to dopadlo, ale vím, že je sám se sebou spokojený, protože se mu to podařilo házet tam, kam chtěl. I jeho spoluhráči to tak zhodnotili a myslí si, že Daisuke je fakt borec. Zanedlouho ho čeká další předsezónní zápas a pak snad hned další, na což nebyl v Japonsku zvyklý, a tím se tedy teprve vyzkouší, jak se vyrovnal s americkými poměry. Mám podezření, že pro něj NHK vyhradilo zvláštní zpravodajský tým. Ono tam asi v MLB bude japonských hráčů víc, nejslavnější z nich je asi ten, co je členem týmu, který všechno vloni vyhrál.

Ach jo, a to když jsem se včera u večere potkal s Tobiášem a tím jeho japonským kolegou a dostali jsme se k tomu, že se věnují orientáku, tak zase ani jeden z nich neměl tušení oč jde a zase jsem to musel vysvětlovat. Někdy si říkám, proč se nevěnuji něčemu známějšímu, bylo by to jednodušší.

Neděle 4. března

Za dnešní den by se ani červen nemusel stydět, celý den svítilo sluníčko, teplota kolem dvaceti stupňů. Kolem poledne jsem se vydal na kole do bazénu, po chvíli jsem odložil bundu a už ji nenasadil. Cestou jsem kapku bloudil, protože z téhle strany jsem tam ještě nejel, ale ani mi to nevadilo. Připadá mi fakt neuvěřitelné, kolik je kolem ptáků, a hlavně kolik různých druhů. Nejvíc mě nadchli albatrosi na zpola zatopeném poli, jinak bylo bahnité, asi se jim líbila ta louže. To jsem litoval, že se mi nechtělo tahat s foťákem, problém ale je, že když má člověk nacpat do batohu věci na plavání, foťák s nejméně jedním objektivem navíc a cestou zpátky pár věcí v obchodě, tak to aby tahal krosnu. Cestou zpátky jsem viděl spoustu menších ptáčků, ale na ty by mi nestačila ani ta dvoustovka. Ráno už mi zase zpívali další ptáčci na stromě a na trávníku jsem viděl poletovat žlutáška.

Jenže to je vlastně všechno nenormální, když je sotva začátek března. Kdesi trochu víc na severu chodí lidé v zimě obdivovat stromy, které jsou úplně pokryté sněhem, už teď je období, kdy tam k tomuhle efektu dochází výrazně kratší než dřív a zanedlouho už to nebude pozorovatelné vůbec, jak se naše Země otepluje.

Před nedávnem zřejmě vydala americká sněmovna reprezentantů nějakou vyzyvající Japonsko k tomu, aby už konečně a vážně přiznalo, jak se jejich armáda chovala k ženám z jiných asijských zemí, které za války okupovala. Jak jsem to pochopil z různých článků, tak až roku 1993 byl mluvčí tehdejší vlády důkazy nucen

připustit, že se japonská armáda nechovala úplně správně, v jakém rozsahu tohle připuštění ale bylo, to fakt netuším. Slovy svého mluvčího to samozřejmě přiznala i vláda, ale stále jaksi nepřímě, nicméně součástí toho byla i jakási omluva. O dva roky později založila vláda nadaci, která se měla starat o odškodnění obětí vojenského sexuálního násilí, nicméně peníze do té nadace netekly od vlády, ale od soukromých dárců, takže to zase bylo ani ryba ani rak (v lepším případě). A i to málo se současné pravici zdá, že bylo moc a že Japonci došli už s těmi omluvami trochu daleko a že by se to mělo dodatečně zmírnit. Vzhledem k tomu, že představiteli této pravice je místní vládnoucí strana v čele s panem premiérem, není to zřejmě jen osamělý politický pocit. Abe totiž prohlašuje, že přece není žádný důkaz pro to, že to ti vojáci dělali a jeho právníci zase, že u těch bordelů přece není jisté, jestli je vedla armáda a když ne, tak to byly soukromé podniky a že v tom armáda vůbec nemá prsty. Naopak, by měla být armáda od všech podobných špinavých nařčení očištěna pro větší čest Japonska. A to přes to, že se najdou i bývalí japonští vojáci, kteří přiznávají, že se podobného násilí sami účastnili, nebo že hlídali ty sexuální otrokyně, nemluvě ani o hlásících se dotčených ženách, prý jich bylo asi dvě stě tisíc, většina z Korejského poloostrova. Víc si můžete přečíst třeba v článku Soldier confirms wartime sex slavery, dřív už něco taky vyšlo, ale nebylo to moc podstatné. Kromě toho se samozřejmě v novinách dají najít zmínky o tom, že se výroky pana premiéra nelíbí řadě lidí v dotčených zemích, ale to je jednak očekávatelné a jednak to asi na japonskou politiku nebude mít vliv, protože tohle prostě není problém, kterým by se kdy vážně chtěla zabývat a zahraniční síly na to nemají vliv.

Hned nad tímhle článkem byly další dva, které s tím podle mne nepřímě souvisí, jeden se zmiňuje o nedávné demonstraci severokorejců v Tokiju, v Japonsku totiž žije asi sedm set tisíc Korejců, z nichž někteří pocházejí ze severu, nelíbí se jim asi, jak se k nim japonská společnost chová. Přínejmenším část z nich tvoří i potomci za války unesených Korejců. Zajímavé mi přijde, že tam demonstrovali pod plakáty Kim Čong Ila, no jestli si tímhle chtěli získat sympatie japonské společnosti, tak to museli být praštění pytlek ovsá. Kromě toho mne dost překvapuje, že tady vůbec žije tolik Korejců, kteří skutečně podporují Pchjongyang. V tom druhém (Japan to press Pyongyang for abduction probe, ten první jsem na webu nenašel) zase japonská vláda opakuje, že hodlá severokorejce přesvědčit o tom, že ty únosy podle Japonska ještě nejsou vyřešené. Zvlášť když je takhle obojí napsané hezky u sebe, vyzní to docela zajímavě, taky to naznačuje, že tady ty mezistátní vztahy nemají nijak jednoduché, jenom mi připadá, že si dělají problémy z věcí, které by s trochou dobré vůle vůbec být problémy nemusely, jenže to bude asi se všemi mezistátními vztahy.

Konečně něco veselého, pokud chcete vědět, jaké je to asi pokusit se vykládat vtíp Japonce, přečtěte si That's OK. I thought it was the horse, no ačkoli já jsem taky ten modelový vtíp nepochopil, místo toho jsem si říkal, proč sakra ten

parašutista drží obojek?

Úterý 6. března

Zase něco zpráv ze společnosti. Tak Zoong san je opravdu vdaná, nejen to, tady je jen díky tomu, že tu její manžel studuje magisterský stupeň, na to mi připadá už docela starý, je mu už dvacet sedm, ona tu prý nedělá nic, učí se japonsky a zajímá se o japonskou kulturu a tak, proto jí to tak jde, ačkoli se k nám přidala nedávno a vůbec jsou v Japonsku asi tři měsíce. Japonsky se ale učila už dva měsíce před tím doma v Ho-Či-Minhově městě. Jinak se před tím učila ve Vietnamu a nějakou dobu i v Jižní Koreji něco s počítačema, ale říkala tomu prostě IT, tak kdoví, co to bylo. Kolik je jí, jsem se neptal, vypadá sice dost mladě, ale mě se nedaří věk odhadovat ani v Evropě, natožpak u Vietnamek. Podle sebe se nenudí, jenom jestli jí to vydrží celou dobu, co tu její muž bude studovat, ten magisterský stupeň trvá totiž asi tři roky jako u nás. Docela by mne zajímalo, jestli a jak intenzivně se ten její muž učí japonsky, nebo jestli ji určil jako komunikativní prvek rodiny. To by mě taky zajímalo, jestli ten její muž dostává od JAISTu nějaké stipendium, nebo z čeho tady vlastně žije, jenže když jsem během hovoru vycházel ven ze třídy, daly se s ní do řeči nějaké Číňanky, a tak náš rozhovor skončil.

To už vyšlo najevo dřív, že ten kluk Bonnie bude nejspíš Číňan z Honk-Kongu, který teď asi žije v Kanadě.

Příští hodina je ale v tomhle fiskálním roce poslední, další bude až desátého dubna. Příště proto každý bude muset pronést nějaký proslov v japonštině, ale mne vůbec nenapadá, o čem bych měl mluvit.

Předevčírem večer se přihnal uragán, včera to tady taky dost foukalo v Kanazawě podle rosníčky NHK naměřili snad rychlost větru 39,2m/s. I z téhle dálky byly na moři vidět hřebeny vln. Dnes sice už tolik nefouká, zato občas místo deště i sněžilo, to už jsem letos fakt nečekal. Je to takové aprílové počasí, třebaže trochu brzy.

Mimochodem, dostal jsem výsledky tréninkového závodu z 25.2. 2007. Všechno je to jenom z toho posledního kolečka, jenom je tam spousta různých statistik. Ta třetí je ta holka v dresu, to běžela docela rychle, Hira san je čtvrtá, to první kanji pro hira už si pamatuji. Koukám taky, že jsem to všechno nahnal při tom počátečním výstupu do kopce a při vrstevnicovém přeběhu na trojku. Čtyřka byla v lese, ale ne zase tak těžká, nechápu, co tam ty dvě poslední dělaly, pátá mi přišla těžší, ale to tam po té tři čtvrtě hodině musely mít holky už pěkně proběhané.

Pro mě, pro doplnění a pro zajímavost: No new sex slave apology: Abe.

Středa 7. března

Tak zase je rok pryč a blíží se opět Vánoce. Možná si myslíte, že jsem se zbláznil, ale nikoli já, ale počasí. Kolem Nového roku byl zde první nápor zimy, pak přišla obleva, což se stává každou zimu. Začátkem února se na chvíli zima vrátila, následovalo dlouhé předjaří. V sobotu, to jsem viděl první kvetoucí stromy, to bylo jaro. V neděli bylo horko a slunečno tak, že jsem jezdil na kole v pumpkách a tričku s krátkým rukávem, to bylo léto. Večer potom přišel prudký vítr a v pondělí i déšť, to byl podzim. Včera odpoledne se opět přihlásila zima, zpočátku nesměle několika vločkami, ale dneska už sněží naplno a celý den. Všude kolem je bílo a Vánoce musí být na spadnutí. Jen mě to počasí okradlo o jedny narozeniny, tak teď nevím kolik mi vlastně je. Ach jo, a v Kenrokuenu napadlo asi jedenáct čísel sněhu, teď to ukazovali ve zprávách, jenže než se tam budu moct dostat, všechno to zase roztaje. A zítra se asi nedostanu ani k těm rozkvetlým stromům opodál, i kdyby na chvíli rozsvítili sluníčko.

U nějakého ósackého obvodního soudu zažalovala skupina občanů, předplatelů NHK, vládu za to, že NHK nařídila, aby kladla na zpravodajství k řešení toho únosového problému se Severní Koreou zvláštní a správný důraz. Podle nich to narušuje svobodu slova a soud by měl podobné praktiky zakázat i napříště, ačkoli vláda má pro podobná nařízení nebo doporučení oporu v zákoně o NHK nebo něčem takovém, tak kdoví jak to dopadne. Hmm, mě se taky zdálo, že je toho ve zprávách moc na úkor jiných věcí, ale říkal jsem si, že jsem prostě Evropan a že mě to přirozeně nezajímá tolik jako Japonce.

Čtvrtek 8. března

Dnes se tu odehrávalo sympozium, na kterém se prezentovali postdoci a doktorandi zařazení do toho megagrantu, z něhož mě taky platí. Není teda divu, že jsem se toho taky účastnil. Ačkoli hlavním jazykem byla angličtina, program na webu i na letáku byl jenom v japonštině, takže jsem ani ráno nevěděl, kam mám jít a musel jsem se tam nechat Hiraishim dovést. Anglicky pak ten program byl jenom v knížce s psanými příspěvky, i když tam bylo dost chyb a postdoky překřtili na posdoky. Program byl na celý den, i když poslední blok už jsem odpoledne vynechal, ti doktorandi, jichž byla většina, měli na svůj příspěvek jen čtvrt hodiny a snažili se do ní nacpat, co nejvíc, takže jsem z toho pak nic neměl. Já jsem na to měl pětadvacet minut a i tak mě v počtu slajdů skoro všichni ti doktorandi trhli. Na obědě jsem pak byl s nějakým Vietnamcem, který se věnoval něčemu podobnému jako já tady, je v prváku. Zajímavé bylo, že než přijel sem, neviděl v životě sníh, ze začátku se mu to prý líbilo, ale později už ne, protože sníh je tu děsně mokrá. Dnes ještě celý den sněží, což je bezva, třebaže tréninkově tenhle týden kvůli tomu vypouštím.

Pátek 9. března

Dnes je naproti tomu celkem pěkně, docela i svítí sluníčko, tak si najdu po obědě chvíli k tomu, abych si šel vyfotit kvetoucí stromy nedaleko u lesa, v tom sněhu totiž vypadají moc zajímavě. Mraky přece jen trochu jsou, a tak musím pak čekat na světlo. Stromy vypadají moc pěkně, kvetou bíle, jenom jeden, ten sotva rozkvétá, je růžový. Akorát nevím, jak jsem to udržel, poněvadž jsem je fotil dost zblízka a měl jsem pocit, že se mi hrozně třesou ruce, tak uvidíme.

Mimochodem, kdyby vás zajímalo, kdy tu pokvetou sakury, koukněte se na předpověď květu sakur podle japonské meteorologické agentury. Sem do Kanazawy to má přijít až na přelomu března a dubna, pak ještě týden potrvá, než to naplno rozkvetne, což je úplně ideální. Jenom, aby jim to současně chladné počasí nezpomalilo.

Když jsem si zpátky odložil do pokoje foťák a chystal se vrátit do kanceláře k marnému přemýšlení nad důkazem¹, když akorát potkám kontrolory protipožární signalizace, včera jsem dostal do schránky upozornění, že tu takhle budou obcházet. Byli tři, jeden z nich měl v ruce papír s anglickým popisem toho, co tu chtějí dělat, aby to mohli sdělit i nám cizincům. Jeden z nich pak měl dlouhou tyč s takovým trychtýřem na konci. Nasadil to na to čidlo a asi na ně pustil kouř, protože začalo houkat. Ani jsem netušil, že kromě toho u stropu je tu jedno i schované v šatníku.

Ve zprávách mě pak skoro vylekali, protože tam na začátku ukázali nějaký pokoj, který se celý otřásal, až tam poletovala televize sem tam. Pak však vyšlo najevo, že to jen vědci zkoumají, co se stane s malou a vysokou budovou, když dojde v blízkém či dalekém okolí k zemětřesení. To musím teda ocenit, že občas v těch zprávách věnují i několik minut různým vědeckým úspěchům, mohla by si z toho vzít příklad i naše televize, vsadil bych se, že by to spoustu lidí zajímalo mnohem víc než naši politici.

Když už jsem si to stáhnul: Abe endorses LDP probe into wartime sex slaves

Sobota 10. března

Ráno to sice nevypadalo, ale nakonec bylo docela pěkně. Odpoledne mě to vylákal na kolo, ačkoli sníh ještě kolem je, silnice jsou už suché, vydal jsem se do ishikawské zoo, které je nedaleko u Tatsunokuchi. Cestou tam jsem samozřejmě bloudil, poněvadž jsem polohu tušil jen matně a nemám žádnou mapu, nicméně díky směrovkám jsem nakonec uspěl. Je docela sympatické, není moc velké, ale

¹Marnému proto, že jsem si teď večer našel protipříklad, a to už i tak to bylo poopravené tvrzení poté, co jsem si jiný protipříklad našel včera večer a poté, co mě včera ráno jeden místní profesor upozornil, že úplně nevěří jednomu detailu, který jsem tvrdil. Tak jsem bohužel ještě večer zjistil, že na to měl i nárok. Tak mě to rozrušilo, až jsem z toho nemohl usnout.

lali mi tím docela radost, teď vím i to, že se japonsky jmenuje *suzume*. Taky tam zmiňují pohádku, kterou jsem si zrovna před několika dny přečetl, tak mě potěšilo, že jsem si tu knížku nekupoval zbytečně. Kromě tohohle tu jsou nejběžnější vrány, těch je tu fakt hrozně moc, ačkoli teď zjara jich možná ubyde. Ale i jiných ptáků je tu hodně, mimo jiné jsem tu občas viděl jednoho hnědého dravce, u kterého ale zatím nevím, co to je, jednou jsem se ho pokusil i vyfotit, tak to doufám vyjde aspoň natolik, abych se mohl pokusit o identifikaci.

Hiraishi o to zemětřesení mimochodem úplně přišel, jelikož byl přes víkend a ještě v pondělí v Tokiju. Říkal, že v té Wajimě spadly hlavně staré domy, ve kterých byla většinou skladiště. Je fakt, že i jak jsem to viděl ve zprávách, na těch záběrech byl třeba spadlý dům a hned vedle viditelně neporušený dům, což mi přišlo zajímavé. Zato dálnice to na tom poloostrově odnesla na několika místech. No, oni s tím už při stavbě počítají, že jim s tím může něco v zemi zatřást, v únoru se Hiraishi zmiňoval o aféře, že v Kjótu postavili nějaký hotel, že však stavba nesplňuje normy pro odolávání a ochranu před zemětřesením, a tak ho zase budou muset zbořit, ta stavební firma se to snad navíc snažila zatajit, což jsem ale už moc nepochopil, nějaké takovéhle čachry v tom ale byly.

vážnou poruchu na jedné z nich, která je prý právě tady v Išikavě. Pojmeme místní myslím Hokuriku, což je oblast, která zahrnuje ještě asi jednu prefekturu na jih a jednu nebo dvě na sever odtud.

Hmm, tak podle zpráv to blíž k epicentru zase tak v pohodě nebylo, zvlášť asi ve Wajimě, což je město, které je mu asi nejbliž. Tam jednoho člověka zabila snad padající lampa, či co. Tam to totiž mělo intenzitu 6+, podle japonské stupnice, která má ale jenom sedm stupňů, tak to je nakonec docela dost, tady, jak jsem psal, to bylo asi 5- nebo 4. No, ono o tom určitě zítra vyjde něco v novinách, tak nejlepší bude, když to sem pak vrznu. Ale teď v těch hlavních zprávách tomu věnovali jenom čtrnáct minut a záběry taky nebyly zase tak hrozné, tak to asi zase tak děsivé nebylo.

Večer se to po šesté otrásl ještě jednou, že to bylo cítit i tady, ale to už bylo slabší, i když to bylo epicentrum ještě blíž k Wajimě a vůbec podle těch stránek JMA to vypadá, že se to mírně třásl za den víckrát, dokonce ještě předpovídají, že takovéhle dozvuky můžou trvat ještě celý týden. Jenom doufám, že to neudělalo nic tomu delfináriu a mořskému akváriu, které je taky na tom poloostrově a rád bych se tam někdy v dubnu vypravil.

Tak tohle bassho nevyhrál jokozuna, ale Hakuho, na konci měli oba stejně výher, tak si to ještě rozdali jednou navíc. Na závěr teda ten styl nebyl nic moc, nejdřív Asašoriju toho svého posledního normálního protivníka vyřídil okamžitě tím, že mu prostě uhnul, a praštil ho do zad, Hakuho pak totéž udělal jemu. To se teda na závěr moc neukázali.

Pondělí 26. března

Pokud teda máte zájem, můžete se dočíst, co o tom zemětřesení píšou Japan Times v článku *Hokuriku quake kills one, injures 170*. Jediná osoba, kterou to zabilo, je dvaapadesátiletá žena, padla na ni kamenná lampa v zahradě. To je taková skulptura, která vypadá jako lampa a jak jistě tušíte, je z kamene. Tento nešťastný příkladu ukazuje, že japonská zahrada nemusí být vždy úplně bezpečné místo. Dneska se to otrásl tak, že to bylo jemně cítit i tady, jenom ráno a pozdě odpoledne, zřejmě jsou takové dozvuky normální, i když dřív by mne to nenapadlo. Taky je vidět, že zde není žádná oblast skutečně tohoto nebezpečí prosta, protože ještě na podzim Hiraishi říkal, že tady zemětřesení moc nehrozí, že tady je v tomto směru bezpečno.

Středa 28. března

Pokud chcete vědět víc o těch vrabcích, co tu všude lítají, což mě třeba zaujalo, můžete si o něm přečíst, co o něm vyšlo v dnešních novinách: Tree sparrow. Udě-

nebylo tam moc lidí a byl tam tedy klid, navíc i trochu svítlo sluníčko natolik, abych mohl něco zkusit vyfotit i s tím dlouhým objektivem, tak se to docela vydařilo. Mají tam konečně všechna podstatná zvířata. Nejlepší byli lachtani, lachtani jsou samozřejmě vždycky nejlepší, ale teď s nimi, když jsem už skoro odcházel, začali dělat různé šaškárny. Škoda, že to už bylo zataženo, sice na to mám i jeden světelnější delší objektiv, ale se světlem by to stejně bylo hezčí, bohužel jsem při tom zjistil, že ten můj foťák má úplně mizernou rychlost série fotek, ve specifikaci sice píšou dvě a půl za sekundu, ale asi bych si měl příště vyknout autofokus, protože ten tam určitě blbne. Pak už jsem se jenom stavil v kramě a jel jsem zpátky.

Pondělí 12. března

Teda to počasí je úplně praštěné, teď, když už má skoro začínat jaro, přišla zima, nebo aspoň něco podobného. Do sobotního večera sice skoro všechno roztálo, ale včera občas sněžilo, dneska taky a venku duje vítr a je pěkná zima. Stejně jsou to jen takové přeháňky, takže se to moc neudrží, ale jen o kus dál na sever měli úplnou sněhovou bouři. A to nám to má vydržet ještě nejméně celý týden, tak uvidíme, jestli s tím ti meteorologové počítali, když vytvářeli tu předpověď rozkvětu sakur, už se nemůžu dočkat.

Tohle taky docela zajímavě vypovídá o přístupu současné vlády k historii: *Sex slave history erased from texts; '93 apology next?*

Úterý 13. března

Japonština je pro tento semestr poslední, další bude zase až desátého dubna. Ku podivu se mi podařilo sesmolit nějaký proslov, ačkoli jsem se mi ho nechtělo učit na zpaměť, tak jsem ho četl. A samozřejmě jsem si to napsal v hiraganě a pak jsem u některých písmenek trochu váhal. No, ale jestli by vás výsledek zajímal, tak si klikněte nahoře na *proslov*. Můžet zkusit hádat, o čem to bylo², podle reakce na závěr mi připadá, že aspoň část obecenstva snad pochopila, co jsem chtěl říct, což považuji za úspěch.

Po nás studentech mluvili i ti Japonci, kteří nás tu učí. Bylo zajímavé, že asi tři Japonky se sem dostaly tak, že se přistěhovali do okolí, a to celkem nedávno, a připadaly si to osamělé, takže tohle bylo jistě řešení situace. Jedna je docela mladá, ta druhá se sem ještě konkrétněji dostala tak, že se u někoho začala učit čínsky a od něj se dozvěděla o těchhle hodinách. Většinou mluví japonsky, což je samozřejmě správně, když jsme na hodině japonštiny, ale moc tomu nerozumím, Bonnie toho pak naštěstí většinu přeloží. Jedna Japonka mluvila anglicky, ta říkala, že byla

²Nic si z toho nedělejte, že nevíte, o čem, protože až se na to za rok kouknu, tak asi taky nebudu tušit, o čem jde.

před nedávem asi na rok na Floridě, kde taky chodila do podobných jazykových hodin a teď jí trochu chybí, protože to tam bylo takové skoro rodinné, takže asi jako tady. Jamamoto sensei říkal, že ty hodiny tady jsou už přes deset let, což je taky zvláštní, protože Ondřej, když tu byl, tak říkal, že tu nic takového nebylo, muselo ho to teda minout docela těsně. Jamamoto tu učí už asi devět let. Říkal, že nejdůležitější je, abychom se tady při učení hlavně dobře bavili, vzhledem k tomu, jaká je tu fluktuace studentů s tím, že spousta z nich se tady trochu něco naučí, vrátí se domů a všechno zase vesele zapomenou, docela s ním souhlasím. Kromě toho by rád, kdyby tyhle hodiny pomohly tomu, že budeme na JAIST a pobyt zde vzpomínat v dobrém.

Taky se při tom zmínil o tom, že japonštinu považuje za těžký jazyk, u vedlejšího stolu jsem zaslechl jednu Číňanku, jak na to někomu říkala, že ona sama taky považuje čínštinu za jeden z nejtěžších jazyků. V duchu jsem s ní souhlasil, a docela mi jí i přišlo líto. Představte si, že se narodíte a první jazyk, který se začnete učit, je taková kláda jako čínština, to bych se na to snad vykašlal. Myslím, že Japonština bude také opravdu těžký jazyk, tak zatěžuje průměrné rodilé mluvčí, že už jim ani na jiné jazyky nezbyvají kapacity. Jsem vděčný osudu, že jsem se narodil v Čechách, protože osobně si myslím, že čeština je ten vůbec nejjednodušší jazyk na světě. V nějakých úvahách o jazykové výchově jsem tu četl, že by bylo nejlepší, kdyby se tu děti od mala učily anglicky a pak teprve, nejlépe až na vysoké, začaly s nějakým těžkým jazykem, jako je třeba ruština. No, to je přeci nesmysl, ruština je přece ten nejjednodušší cizí světový jazyk, co znám, mnohem snazší než angličtina.

Tahle Číňanka mi přišla teda trochu mimo, protože když Bonnie při svém proslovu zmiňovala, že jejím mateřským jazykem je kantonská čínština, a že si myslí, že trochu umí i mandarínsky, tak to ta číňanka prostě nebyla schopná vstřebat, připadalo mi, že vůbec nechápe, že čínštiny jsou (nejméně) dvě a jsou tak různé, že se v podstatě jedná o dva jazyky.

Čtvrtek 15. března

Uff.

Sobota 17. března

Usoudil jsem, že jsem zase dlouho nebyl ve městě, a tak jsem se vydal do Kanazawy, v knihkupectví jsem si koupil lepší konverzační příručku od Lonely Planet, *gáru-frendu* tam sice mají taky, ale třeba snídani, oběd a večeři tam mají lépe. Hned vedle je nějaký outdoorový obchod japonské značky *Montbell*, která zřejmě vyrábí všechno od stanů po tkaničky od bot, tak jsem si tu koupil impreg-

si s ním sednout nad řeku, pode mnou zde na vodě sedělo hejno kachen a poletovali albatrosi a volavky. Ale žádný z těch ptáků na mne samozřejmě nepočkal, i když jsem si kvůli nim slezl až k řece.

Nakonec jsem k tomu moři přece dojel, atmosféru tam kazí to, že tady je hned u dálnice, ale když jsem popojel kousek stranou, byla tam písčitá pláž a hluk moře byl silnější. Ta pláž teda není zřejmě určená ke koupání⁸, kousek dál ve vodě jsou vlnolamy a válí se tu nemálo odpadků, které sem moře vyplavilo. Ale ani tady se mi ptáci moc nevystavovali a navíc po chvíli zašlo sluníčko za nějaké mraky, a tak jsem se vydal zase zpátky. U toho lunaparku, o němž jsem se zmiňoval, jsem si mimochodem všiml i tréninkových bazénů na chytání ryb, což mi přišlo docela zajímavé. Ještě jsem tu byl včas, abych se mohl chvilku koukat na sumo.

Čtvrtek 22. března

Předevčirem zase zaktualizovali předpověď. Teď to zase vypadá, že to sem přijde do konce března, je to fakt napínavé sledovat.

Neděle 25. března

Tak se nám po ránu v 9:42 otrásla země, podle informací na stránkách JMA bylo epicentrum nedaleko od pobřeží na severozápad od poloostrova Noto na sever odtud, teda ještě v rámci Išikavské prefektury, protože to bylo docela blízko pobřeží, tsunami z toho asi nebyla moc velká, podle varování JMA kolem půl metru. Tady to nebylo nic hrozného, v epicentru to mělo magnitudu 7,1 a tady už jenom slabě pět. I když příjemné to nebylo, poněvadž venku silně prší, a tak představa, že bych měl jít ven prchat, mě vůbec nelákala, navíc, když jsem byl ještě v pyžamu. Pak jsem si zapnul televizi a, jak jsem tušil, vysílali tam pořád dokola informace o tom, kde se to stalo, záběry z Tojamy, Kenrokuenu a tak podobně, pochopitelně však jenom v japonštině. Ale na těch stránkách JMA se to objevilo taky hned. Tak jsem si uvědomil, že vlastně nevím, co bych měl dělat, kdyby se to začalo třást víc, no, asi bych prchnul na blízké parkoviště. Doufám, že se to nebude opakovat, až budu zrovna v bazénu.

To se zase musím večer kouknout na zprávy, zase tam bude o Išikavě něco jiného, než jak před osmi lety místní provozovatel atomových elektráren zatajil

---

i dřív. Chuť je dost podobná tomu, co nám dávali Divoká Orchidej s Tichým Půlměsícem ochutnávat v Černé hoře. V tomhle případě je to zavařované a říká se tomu snad *umeboshi*. Teď jsem si našel, že se z *ume* snad dělá i to švestkové víno, co mají obvykle u nás v čínských restauracích a které mi tak chutná. Dělá se tak, že se vylouhuje v *šóču*, což je místní pálenka z rýže. Ale přečetl jsem si to ve wikipedii, což bohužel není nijak zaručený zdroj. Ale jestli je to tak, tak když k tomu člověk připočte, že ty stromy krásně kvetou, je to všestranně užitečný strom.

⁸Ani jsem to neměl nijak v úmyslu, to sem píšu jenom pro úplnost

Takhle, jak jsem to vyjmenoval, ten číšník popořadě vždycky přinesl jeden chod, pak, když usoudil, že jsme to už asi snědli, přinesl teprve další, takže jsme se vlastně ani chvíli nenudili. Pili jsme k tomu, kromě piva na začátku, i saké, kterého měli spoustu druhů, některé se prý vyrábí i tady v Tsurugi nebo okolí, ale tohle, co vybral Hiraishi, bylo z Niigaty, říkal, že je to jeho oblíbené, je teda fakt, že mělo jemnější chuť, ale nemůžu si pomoci, mě prostě to saké připadá jako naředěná vodka, což mi připadá horší, než normální vodka, proti které jinak nic nemám. Co se týče konverzace, moc vám toho nepovím, protože jsem skoro ničemu nerozuměl, akorát vím, že se bavili o nintendo, protože se mě Hiraishi ptal, jestli to znám, a taky se vzájemně vytahovali s telefony, Hiraishi má kupodivu nokii. Jak jsem si všimnul, Saiko má od toho výletu na Tateyamu zase jiný telefon, určitě ještě úžasnější. Jelikož jsem jinak rozuměl jenom sem tam slovo, vytušil jsem sice občas, o čem se asi tak baví, ale detaily mi naprosto unikly.

Zaplátil to jeden z těch studentů, ale pak mi Hiraishi nenápadně řekl, že mu, teda tomu studentovi, mám dát později tři tisíce jenů, když jsem tak teda chtěl učinit při čekání na autobus do JAISTu, tak mi zase řekli, že později, tak na to pořád ještě musím myslet, což mě trochu zlobí. Případá mi, že to klidně mohli říkat i nahlas a mohlo se to vyřídit hned a že by to bylo jednodušší.

Sřteda 21. března

Dnes je svátek, jak asi tušíte, slaví se jarní rovnodennost. Tohle se mi líbí, že tu mají svátky v takové podstatné dny, protože rovnodennost je podle mne důležitá pro každého⁵. Ačkoli zase z druhé strany slunovraty mi připadají ještě podstatnější, a ty tu už neslaví, docela by mne zajímalo proč⁶. Ať tak či onak, je krásný den, astronomicky začíná jaro, a tak jsem se už před polednem vykopal z peřin a vyrazil na kole k moři.

Jel jsem tam víceméně podle řeky Tedoru v naději, že cestou potkám zajímavé ptáky, které si budu moci vyfotit. Jinak totiž ještě skoro nic nekvete a na kopcích okolo je ještě sníh. Cesta je to pěkná a ptáky jsem opravdu viděl, ačkoli mým snahám o jejich zachycení na filmový pás nevyjadřovali to správné pochopení. Jednu chvíli jsem sjel až dolů k řece a šel po dně, moc vody tu teď není a řečiště je dimenzované na mnohem větší průtoky. Byla to ale úplná hloupost, protože jsem šel po kamení a voda ani nebyla v dohledu, o ptácích nemluvě. Jediné, co tu zrovna poletovalo, bylo letadélko na dálkové ovládání, jehož pilota jsem pak potkal, když jsem zase vylézal na cestu, bylo jich tam víc.

U nějakého lunaparku jsem si koupil oběd v krabičce⁷, nechal si ho ohřát a šel

⁵A rozdíl třeba od Velikonoc ...

⁶Místo toho aspoň poblíž toho zimního má císař pán narozeniny, a je fakt, že císařpánovy narozeniny mne osobně oslovují ještě nepoměrně slaběji, než Velikonoce.

⁷Na rýži mimochodem bylo i jedno *ume*, teď jsem si teprve vzpomněl, že už jsem ho na ní viděl

naci na pohorky a vůbec se tam porozhlédl, poněvadž léto se blíží, třebaže podle té zimy venku se tomu ani nechce věřit. Na internetu jsem našel v jejich katalogu, že prodávají cestovní jídelní hůlky, podle fotky jsou vysunovací a stojí skoro dva tisíce jenů, bohužel jsem je tu neviděl, ale jestli je zahlédnu, tak si je asi pořídím, outdoorové hůlky, to je něco. Kromě toho také prodávají cestovní soupravu pro čajový obřad, je tam všechno potřebné (jen čaj si musíte dokoupit zvlášť), včetně metličky i misky, fakt krása, celé se to dá sbalit do úhledného pytlíčku a hodit do batohu, no, to si asi odpustím, protože ani nevím, jak se má správně matcha s tou metličkou připravovat, ačkoli, vypadalo to fakt lákavě a určitě by to pak v Čechách udělalo na ostatní turisty dojem.

Pak jsem si ještě v centru koupil zase další dévéděčko, tohle se jmenuje *Yomigaeri*, anglicky *Ressurrection*, teda asi *Znovuoživení*. Je to fakt zajímavé, v nějakém městečku se začnou objevovat lidi, kteří před dávnější či nedávnější dobou zemřeli a někdo si je přál zpátky. Jako poslední moment před tím, než se objevili, si pamatovali to, co dělali před svou smrtí, jako třeba kluk, který náhle přišel na svůj pohřeb, ten si jako poslední věc pamatoval, že si dával provaz kolem krku. On to byl totiž student nějaké asi nižší střední školy, kterého pár kluků ve třídě šikanovalo, což tu bohužel není zase tak nemožné. Ale to nebyl hlavní příběh, hlavní příběh byl mezi nějakým člověkem, který to sem přijel vyšetřovat a jeho známou, do které on byl už dlouho zamilovaný, ale ona stále truchlila po svém zemřelém manželovi, nebo možná jenom klukovi, který se utopil v moři. Proto se taky neobjevil zpátky, poněvadž potom zjistili, že za to znovuožívání mrtvol mohla jakási anomálie s centrem v kráteru, který se u městečka objevil, podmínkou pro to, aby se dotyčný mohl znovu objevit, bylo, aby měl nějaké pozůstatky v dosahu jeho působnosti, aby si ta anomálie mohla vyčíst DNA. Kupodivu k tomu stačil i popel. Jednu chvíli to jakoby měřili, ale jediné, co naměřili, bylo porušení gravitačního pole. No, ale to ještě pořád není to hlavní, zbytek vám neprozradím, kdybyste se na to taky chtěli kouknout.

Mě na tom přišlo zajímavé, že třeba v tom minulém filmu, *Doppelgangeru* čili *Dvojníkovi* se prozvěnu začali objevovat dvojníci bratra jedné slečny a toho hlavního hrdiny (nijak překvapivě je to svedlo dohromady), takže tyhle věci tady asi letí. Dá se totiž říct, vzhledem k tomu, že ani tentokrát jsem netušil, co vlastně kupuji, pouze jsem si našel na obalu, že to má anglické titulky, jedná se o náhodný výběr, ačkoli přece jen s neuniformním rozdělením, na obalu jsou i fotky. Taky mi připadá zajímavé, že ani tady, ani v tom dvojníkovi, a ani třeba v původní japonské verzi Kruhu nikdo o podobných nadpřirozených³ jevech se nepochybuje, naopak berou se jako naprostá samozřejmost, ani se nijak neřeší. Začnou se objevovat mrtví? No, stane se, ve skutečnosti ani nikoho nezajímá proč se tak děje, co je to za anomálii, a tak podobně, jako třeba v *Solaris*. Matematik v Kruhu klidně

³Nic jiného to konečně není, jejich „vědecká“ vysvětlení ani moc vysvětlení nejsou, o vědeckosti bych se radši nevyjadřoval.

prohlásí, že on sám je senzibil a má paranormální schopnosti a neváhá jich použít.

Neděle 18. března

V týdnu jsem dostal do schránky upozornění, že dneska nepůjde buď voda, nebo elektřina. Bylo to našťestí i anglicky, bohužel jsem si to asi dobře nezapamatoval a ten papír jsem zapomněl v kanceláři, takže jsem si celou dobu myslel, že nepoteče voda, ale místo toho nakonec nejde elektřina. A to mne včera Josef, kterého jsem potkal ve vlaku do Kanazawy, zviklal, protože podle něj to měla být elektřina, budu se muset v té kanceláři podívat, jak to tam bylo napsané. Tady si totiž bez elektřiny moc neuděláte, vodu si neuvaříte, topení nejde, v ledničce mi asi rozteče zmrzlina. Kdybych si to byl býval alespoň správně zapamatoval, mohl jsem si před osmou, kdy to vypli, uvařit ještě čaj, ještěže ta zmrzlina v ledničce je pochopitelně s čajovou příchutí a voda z vodovodu dost horká. Taky bych možná s nočním větráním přestal dříve a dříve bych si to tu vytopil, ze Sibíře sem totiž stále vane chladný vzduch a venku je pěkná kosa, teď venku zrovna mírně sněží. Jenom doufám, že se dostanu ven, až pojedu do bazénu, protože všechny veřejné dveře jsou pochopitelně elektrické šoupací a ovládané čidlem, o víkendech navíc obvykle v alespoň jednom směru i na kartu. Dneska tu vyhřátou vířivku v bazénu asi zvlášť ocení.

Než se tam ale vydám, tak jsem si vzpomněl, že jsem si našel, že ti ptáčci, co tady v hojném množství poletují všude okolo, i na stromě před mým balkónem, jsou vrabci polní. Mám je i na nějakých fotkách z podzimu. Taky mimochodem minulou neděli začalo další turnaj v sumó. Jokozuna tentokrát nezačal moc dobře, na začátku dvakrát prohrál, takže vede někdo jiný. Co hůř, můj oblíbený ozeki Kotooshu taky už nejméně dvakrát prohrál, takže tenhle turnaj asi nesplní jeho předsevzetí nějaký letos vyhrát. Nedávno proběhla televizí aféra, o které se pak jednou zmínil i ten Tobiášův kolega, totiž že jokozuna měl údajně uplácat ozeki, aby ho nechávali vyhrát, všichni to samozřejmě popřeli. Ten Tobiášův kolega se o tom vyjádřil tak, že občas se něco takového objeví, ale oni, tedy Japonci, se tomu snaží nevěřit. Což je zajímavé, myslím, že u nás kdyby někdo věřil v to, že se ve fotbalu neuplácí, byl by to nejspíš případ pro psychiatra či při aspoň pro psychoanalytika. Proto mi asi taky tahle aféra nepřišla nějak významná. Ačkoli tomu by spíš bylo srovnatelné, kdyby se tady něco takového dělo s baseballem, ne, že by to bylo nepravděpodobné. Nedávno totiž proběhla i aféra, v níž nějaký klub platil jednomu hráči, který byl ještě středoškolským studentem, a tak podle místních pravidel snad nesměl ty peníze dostávat (detaily jsem ale moc nepochopil).

Dveře byly našťestí v poloze otevřeno, koukal jsem se na ten papír a zjistil jsem, že jsme si to oba s Josefem zapamatovali správně, každý ale jenom půlku, voda však téct nepřestala, tak nevím. Kotooshu dneska porazil toho vedoucího zápasníka, to mě docela potěšilo. Tak to už zase s jokozunou nevypadá tak blbě,

protože má jenom dvě prohry, vedoucí zápasníci teď jednu a ještě nám zbývá týden, ve kterém mezi sebou začnou zápasit ozeki, takže se leccos může přihodit.

Pondělí 19. března

Meteorologové vydali novou předpověď výskytu sakury. Nevím, jak by se to mělo správně říkat, protože sakura označuje ten květ, nebo květy, protože japonština nerozlišuje mezi jednotným a množným číslem. Třešeň, na které kvetou, se nazývá *sakura no ki*, tedy *strom, na kterém kvetou sakury*. To je vidět, co je na tom stromě důležité, ani nevím, jestli se pak ty plody jí, myslím, že ne. Každopádně se to trochu zpozdílo, tentokrát by to v Kanazawě mělo začít do pátého dubna, což je pořád dobré. Jestli tady ale bude pořád stejně, to jest zima, tak kdoví.

Úterý 20. března

Už asi před týdnem nebo dvěma mi Saiko říkal, že poněvadž odtud odcházejí ti tři studenti, plánují navštívit kolem tohoto data nějakou restauraci. Dneska k tomu teda došlo, detaily dohodli včera, Hiraishi mi to říkal na obědě, Saiko mi to pak říkal teprve odpoledne, když už jsem před tím šel z kanceláře ještě se proběhnout a hlavně se přezout. Jeli jsme do Tsurugi do nějakého zařízení pohlíž JAISTové zastávky autobusu, už dřív jsem si říkal, že to bude asi něco jako restaurace. Není to ale úplně normální podnik, pochopil-li jsem to dobře, tak nahoře mají dva salónky a fungují jen pro ně.

Do jednoho nás tedy zavedli, vypadal opravdu stylově, šoupací papírové dveře, sedělo se na zemi na rohožích. No, moc jsem si samozřejmě nepokecal, i když občas jsem i uhodnul, o čem se asi baví. Jídla bylo docela dost, zřejmě dohodnuté předem, bylo toho asi sedm chodů, ale od všech byly jen malé porce, ale je to asi celkem ideální, pokud u toho chce člověk diskutovat a pít. Nejdřív byla syrová ryba jen tak, teda sašimi, u toho byl kousek tofu a něco, co vypadalo jako nudle, ale bylo to průhledné, tuhé a chroupalo to, i Hiraishi říkal, že to vidí prvně a nikdo z ostatních taky asi nevěděl, co to bylo. Další chod byly myslím dva kousky suši, je fakt, že obojí bylo ještě lepší, než to, co tu člověk koupí normálně v obchodě. Další chod byla ústřice, ta byla nějak tepelně opracovaná a nahoře na tom bylo něco zeleného a taky byla hrozně dobrá, myslím taky, že to bylo poprvé, co jsem ochutnal ústřici. Další chod byla polévka, v níž byl rýžový trůjhelničec, zřejmě před tím nějak opečený, ale ten se hned rozpadl. Ještě tam byly osmažené kousky nějaké zeleniny a snad i masa. Další⁴ byla miska s čímsi zapečeným, nahoře byl sýr, uvnitř fazole, kousky ryb a něco žvýkavého, možná to taky bylo nějaké tofu. A na závěr pochopitelně zmrzlina.

⁴Ačkoli pořadím si už jistý nejsem, ale není to podstatné.